

BREAKING NEWS

Съдържание

1. **Bulgaria Analytica: Покер политиката на Ердоган и Путин - за енергийните блъфове и словесните потоци**
2. **Великобритания: Правителството одобри хоризонталния фракинг в Ланкашир**

Newsletter Content

1. **Bulgaria Analytica: Poker policy of Erdogan and Putin - about energy bluffs and verbal flows**
2. **UK: Government Approves Horizontal Fracking In Lancashire**

BREAKING NEWS

Bulgaria Analytica: Покер политиката на Ердоган и Путин - за енергийните блъфове и словесните потоци

Илиян Василев, 18.10.2016

След визитата на президента Путин в Турция и поредица от медийни прояви, включително съвместни с президента Ердоган, стана ясно, че Русия все пак е решила да се опита да изиграе поредната покер партия с Турция в усилията да продаде своя газ в Европа, като заобиколи директивите на ЕС и Украйна. Макар и схемата да е позната, в решението да се реализира проекта „Турски поток“ и газовите маневри в Истанбул, има нещо ново. Всичко си остава намерения, планове, най-вече словесни потоци, но си струва да се отбележат новите моменти.

Русия промени няколко елемента в позицията си.

Първо, вместо да разчита на Гърция и на газов хъб на гръцка територия, тя се съгласи **основната игра с природния газ, спрямо ЕС, да реализира чрез Турция**, включително като разположи всички ключови съоръжения, включително търговската си площадка на турска територия. Агенциите твърдят, че е договорено да се създаде допълнителен фонд за инвестиции в енергийната сфера в проекти, които могат да допълнят цялостната картина. Въпреки щедрата

оферта на Ердоган, изказана по време на предишната му визита в Санкт Петербург, че Турция е готова да поеме половината разхода от морския участък на „Турски поток“ - нещата се върнаха към класиката - за „Газпром“ морската част, за Турция наземната част и връзки.

Второ, Путин се съгласи с офертата на Ердоган, **да използва Турция като посредник в енергийния диалог с ЕС**, включително турските компании да продават руския природен газ, на турска територия, а след това турски и други европейски компании да го внасят и продават на територията на ЕС по съществуваща и изграждаща се нова инфраструктура. С други думи, **Путин се съгласи да даде допълнителни козове в ръцете на Ердоган да води преговори с Брюксел от позицията на незаменим енергиен посредник и газов хъб**. Това не е новост, Кремъл използва Германия в подобно качество, за да се продава руски газ от германска територия към съседни, но вече като собственост на немски и други европейски фирми. Така Германия от нетен вносител, се превърна в износител на природен газ. Миналата година изнесе над 30 милиарда кубически метра, значителна част от който се продадоха в Източна Европа, при това на по-ниски цени, отколкото преките цени на „Газпром“ към съответните вносители.

На пръв поглед няма логика - „Газпром“ се лишава от приходи и то значителни. **На главният стратегически замисъл на Кремъл се постига - той заобикаля Украйна и вкарва недоверие и напрежение в отношенията между Германия и Източна Европа, доколкото се формират разлики в**

BREAKING NEWS

цените на газовите пазари в Западна и Източна Европа.

Подобна е схемата, която сега се опитват да реализират през Турция, и която вече поражда напрежение между Турция от една страна и всички страни по линия на подкрепяния от ЕС Южен газов коридор от Азербайджан до Гърция и Италия. Защото газовото уравнение на Путин и Ердоган в частта износ за ЕС - никак не е сигурно, най-малкото защото, никой не е питал европейските потребители, трейдъри, операторите на свързващата инфраструктура и Европейската комисия за мнението им.

В същност, **Путин се върна към старата схема за блокиране на конкуренцията на руския газ по алтернативните трасета през Турция, чрез тоталното насищане на страната с достатъчни количества руски газ, на достатъчно ниски цени за да блокира вноса и потреблението на друг газ.** Да си припомним, че „Газпром“ разполага с над 100 милиарда кубически метра газ, за който търси пазар в Европа.

Ако към тази картина съпоставим максималните количества на възможен за добив природен газ в Шах Дениз -2, дори при разработка на Шах Дениз-3, на Абшерон и другите полета в Каспийско море, обемите на възможен износ на природен газ в ЕС не превишава 30 милиарда кубически метра - количество, което „Газпром“ може относително безпроблемно да замести.

Енергийният флирт между Путин и Ердоган отчита и много други неенергийни фактори, включително обстановката в Сирия и крайното агресиване на Кремъл с надеждата да се възползва от паузата при

смяната на властта в Белия дом, раздорите в Европейския съюз и рязкото охлаждане в отношението на Ердоган към Запада - ниша, която руският президент бърза да използва преди събитията в родната му страна да излязат извън контрол.

Но тук думата ни е за енергийната компонента в тази новопридобита агресивност, която има своята независима геополитическа стойност.

Евентуален достъп на „Газпром“ до ТАНАП и ТАП през Турция е нов елемент в политиката на Русия. До сега тя търсеше собствена инфраструктура и собствена игра. Ако руският природен газ влезе в тръбата на турска територия, която е извън юрисдикцията на ЕК, след което смени собствеността си и влезе в ЕС, вече като собственост на турска или европейска фирма, при спазване на пазарните регулации, няма пречки той да бъде търгуван. Никой няма да гледа въглеродните молекули с какъв произход са.

Това би реализирало отколешната мечта на турските фирми и на новите нео-отомански лидери в Турция, страната да изнася "свой" газ и да играе първа цигулка на европейската сцена, без да добива собствен такъв. С това се обяснява и засиления интерес и активност на близки до Ердоган турски компании, които в последните месеци се интересуват от ангажирането на капацитети в ТАНАП, ТАП и свързващата инфраструктура на европейска територия, включително интерконектора Гърция - България. „Газпром“ очевидно не желае да играе по европейските правила, които не успя да пробие през България, удари на камък и в Гърция, и сега пробва през Турция – да

BREAKING NEWS

влезе в ТАП като диктува зад кадър условията и обемите на транзитиран газ през Южния газов коридор.

В същност „Газпром“ изпробва адаптирана версия на стратегията за Северен поток.

Да припомним, че осем източноевропейски страни, членове на ЕС отправиха предупредително и протестно писмо до президента на Европейската комисия Жан Клод Юнкер, изтъквайки, че планираният Северен поток-2 ще има "потенциално дестабилизиращи геополитически последици", като подкопае енергийната сигурност на Централна и Източна Европа и навреди на Украйна. В последния момент премиерът Борисов оттегли подписа на България под това писмо. В момента София сама е изправена пред подобен байпас и само може да се надява да срещне симпатиите на другите страни от Централна и Източна Европа, които изостави в този демарш срещу Северен поток..

Принципно схемата "Северен поток" в „Турски поток“ е възможна, но както винаги дяволът е в детайлите.

Първо, навлизането на значителни количества руски газ в ТАНАП и ТАП в рамките на незаетите капацитети, може да измести азерския и всеки друг газ, включително през терминалите за втечен газ, влизащ в Турция, като влоши икономиката на проектите за диверсификация и затрудни достъпа на конкурентен на „Газпром“ газ до крайните потребители не само в Турция, но и в Гърция, и Европа.

В този смисъл тези **заигравания на турския президент с неговия руски колега със сигурност ще се отразят негативно на**

перспективата за нови проекти и газопроводи през турска територия, с подкрепата на Европейската комисия и САЩ, включително от Ирак и от Източното Средиземноморие.

Да припомним, че за последните десет години потреблението на природен газ в ЕС спадна от 450 милиарда до 350 милиарда през 2015 година. Това предполага **устойчив излишък на газ и затруднения при осигуряването на пазар за природния газ от нови дестинации.** Това влошава икономиката на свързани с тях скъпи инфраструктурни проекти като ТАП, за който може да се окаже, че се използва да транзитира руски газ в условия на изключение от Третия пакет.

Второ, на фона на трудностите при осигуряване на търговско финансиране за двата газопровода, акционерите, по-голямата част от които са акционери и в Шах Дениз, започват да се чувстват все по-нервни. Инвестициите в разработването на полетата в Каспийско море се очаква да надвишат 45 милиарда долара, а **прогнозите за приходите от продажбите на добития природен газ стават все по-несигурни и като обеми, и като цени.** Макар акционерите в Шах Дениз-2 да имат права върху достатъчен преносен капацитет, за да гарантират транзита на своя газ, а СОКАР да е оператор на ТАНАП, няма никаква гаранция, че нова конкуренция от турски компании, които ще разполагат с по-големи количества "собствен" руски, иракски и средиземноморски газ, няма да доведе до нежелана конкуренция, свиване на приходите и отлагане във времето на възвръщаемостта на инвестициите.

BREAKING NEWS

Прогнозите, които направи турският министър на енергетиката и природните ресурси Берат Албайрак, за двукратен скок в потреблението на природен газ в Турция в следващите десет години със сигурност ще бъдат забелязани, но това си остават уверения на политик, а не валидна гаранция пред банка.

Опасността за конкурентите на „Газпром“, които продават газ през турския хъб, е че **турските компании могат да управляват газовите си баланси по начин, който да им оставя повече газ за износ, при това на по-ниски цени и самите те да се превърнат в конкурент от името на „Газпром“.**

При всички случаи, Анкара се движи по тънък лед като приема да играе посредник на руския газ пред Европейския съюз. За разлика от Германия, която е най-влиятелният член на ЕС и осигурява посредническа мисия за руския газ през Северен поток-2, Турция, като страна извън ЕС, не е в състояние да преодолее натрупаните проблеми в отношенията между „Газпром“ и Европейската комисия. Още повече, че е въпрос на време и САЩ, и ЕС да втвърдят тона спрямо Ердоган, след новия избор на американски президент и невъзможните за преглъщане от Европа нарушения на човешките права и свободи при твърдия курс към авторитаризъм на турския президент.

С тази Турция Европа трудно може да има нормален диалог и да гради възходящи отношения.

От гледна точка на нетната текуща стойност на поредната размяна на визити на най-високо равнище между Русия и Турция, "словесните" потоци решително преобладават над реалните последствия.

Въпреки, че Путин няма много полезни ходове в сферата на газовата дипломация и газовите потоци, преповеряването на Ердоган може да го остави и без газ /по-добри цени и в добри обеми/ и без влияние.

Турция също не е незаобиколим фактор. Европа винаги има алтернативни решения чрез форсиране на строителството на терминали за втечен природен газ в Гърция и Хърватска, както и преки газопроводи към територия на страни от ЕС.

Но това няма да бъде нещо ново, нито ще се случи за пръв път – в Москва да искат едно, а да получат противоположното.

Великобритания: Правителството одобри хоризонталния фракинг в Ланкашир

Situation Reports, October, 2016, Stratfor

Британското правителство одобри на 6 октомври плановете на Cuadrilla Resources да започне изследване за природен газ чрез хоризонтален фракинг в Lancashire,

BREAKING NEWS

Северна Англия, съобщават Bloomberg и BBC. Държавният секретар за общините Sajid Javid е позволил на фирмата да изработи най-много четири сондажа в своето поле в Престън New Road. Но ще бъде ограничена до сеизмична оценка и мониторинг във второто си поле в Roseacre Wood, заради опасения за безопасността на пътищата, каза г-н Javid. Ако Cuadrilla покаже, че потенциалните рискове могат да намалееят, то ще ѝ бъде дадено разрешение да сондира в Roseacre Wood с по-късно решение. Докато на другите фирми разрешенията са за вертикално сондиране, г-н Javid отбелязва, че за първи път на компания ще бъде позволено да изпълнява плановете си, сондирайки хоризонтално, което може да бъде далеч по-изгодно.

Заявленията за проучванията в двете области са били отхвърлени от общинските съветници в Lancashire през миналата година.

Cuadrilla ще бъде първата фирма която ще направи хоризонтални шистови сондажи в Обединеното кралство, което ще ѝ позволи газът да бъде добит от дълбочина повече от 8000 фута под земята, на почти една миля разстояние от самото място на сондиране.

**СТАТИЯТА МОЖЕ ДА
НАМЕРИТЕ [ТУК](#).**

**ПОВЕЧЕ ПО ТЕМАТА МОЖЕ ДА
НАМЕРИТЕ И [ТУК](#).**